№ 84. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
מאנטאג
אונד דאנערסטאג.

דיא רעדאקציאן
אונד אדמיניסטראציאן
בעפינדט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואהין אויך דיא פראנומעראציאנס-געלדער צו זענדען זינד

אינזעראטע
ווערדען בילליגסט בעהאנדעלט.

ב"ה בודאפעסט, ח' אדר — Budapest, Montag, 27. Feber 1882. — שנת תרמ"ב לפ"ק.

איין בלוטיגער קריעג.

דער קריעג אין דען זידליכען פראיינצען דער מאנארכיע געשאלטעע זיך ציעל בלוטיגער, ציעל גרייזיגער אלס מאן ערווארטעע האטטע, דיא נאכרעטען, דיא שאן דארט געשלאגען, זינד רעכט טרייריג. ליידט דען אמטליכען בע-ריכטען וואר אין אונזערע טרייפפען ביזהער נאך איממער דיעגער אונד עס איזט דען איך ניכט אנדערס צו ערווארטען; דאס זייד דיא איפשטאנ-דישען בעזיעונגען ווערדען. עס פאנגט זיך נור, אב דיעזער דיעג ניכט זעהר טרייער זיין זוערד. דיא קליינערען דיעגע זעגען נשטען אונד טייגען נכטס, דענן איבערהאל, וואו דיא רעוואלוציאנארע פער-יאנט ווערדען, טורכען דיא אין קרעצע ציט שאפטעט ווידער איף. ווענן זייר דיא לעצטען בעריכטע פאס קריעגס-שיפלאטצע אינס אינע פאססען, זא זעהען זייר, דאס דיא צערשטערטשען רעוואלו-ציאנארע איבערהאל פארדרקען אונד צערזיר-קאממען, אונד דאס זיך אים פערזיוא הערס איממער ענגער צוזאממענגעהען. דורך דיא איינגאהטע פאן לעדיגיגע אונד אראהיאין דיטשען אונטערע סאלדאטען איזט דער דייטש-צוגע נור האלב ערריכט. דאס מיליטאר-קאמ-מאנדא וואלטע נאמליך דאריכ ערריכטען, דאס דיא איפשאפרשען פאן דער מעערע-פוססע אבגעשפערט ווערדען אונד דערהיר זיך ניכט פערפלאנגען דיא דאלליגע קאנגען. ערריכט ווערדע אבער דארהיר נור דאס, דאס דיא איפ-שאפרשען וואהל פאס מעערע אבגעשפערט זינד, אבער אבער מאנטענגיא איזט איהנען פראיאיאכט אונד מיניציאן צוגעפיהרט זא פיעל זיא ברייכען.

פערזאגען, דיא אים דער דארטיגען ענגענד קאמפפ אונד דיא דארטיגען פערהאלטנים-סע נעגיא קענגען, מעלדען, דאס דער איפ-שאפר מאלך מערה אונד מערה צוגעמפט, זיך איממער אבער אבסטרייטשע אונד איממער מערה אנהאנגער אונד לאפפפפ-גענאססען ער-האלט. איס אלל דעם טרייטע אללעמען דיא אנשויאונג קלאר הערפאר. דאס מאן מיט דען רעוואלוציאנארען דיא אונטען נאנען אנדערס פארגעהען מיססע, אלס וויא דיא קריעסטרייטען מיט איהנען ביזהער פארגעגאנגען איזט. קליינע דיעגע נשטענד דיא בעסע, דאס מיט אייגע נאפפע שלאכט געפיהרט ווערדען, איגע עגשטערדע-דע שראבט. צו נראפען שראבטען אבער דנד דיא טרייפפען-קריאפפטע, דיא זיי דארט אונטען האבען, צו זיעגע. עס שיינט, דאס איך דאס טרייפפען-קאמפפנדא דיעוער אנזיכט איזט, דענן עס פערלייטעט, דאס זיי טערקע פון 21,000 מאנן זי-נטער-פאשטרען אללען צור פערשטארקונג דער דארטיגען טרייפפען-מאכט.

עס זיעהט אלזא רעכט טרייריג. דא אונטען איס, וואצו זיך דא מאנכערליא קליינע ליידען אנשרייבען. עס קאממט נאמליך יעטצא דארט אונטען דיא אנגענגנטע רעגיע-פערפאדע, אים וועלכע ציט עס צעהן ביז פיעצעהן טאגע אונ-אונטערבראכען צו ערגנגן פפלעגטן. וואהרענד דיעוער ציט יעדאך איזט עס פיר אונזערע טרייפפען דורכאוס אונמאגליך, עטוואס צו טהון דענן אים דיעגע ציט איזט אין דער דארטיגען בערגגנגן ענגענד דער אהנערים אונד איך בייא אאנגס וועטטער אבערארים שווערינג פער-קעהר נערהדעגע אונמאגליך, וואהרענד דיא רעוואלוציאנארען אללע פיערצעהן טאגע ציט האבען ווערדען, אום זיך צו זאממעלן, וואס נא-טירליך פיר זיא איין נראפטער פארטהייל איזט. דאס שאנטטע יעדאך איזט, דאס פארטיין אללי דעם דיעזע אונגינסטיגע רעגען-פערעדע אויך זייטטנזיטס דער קריעגס-לייטונג מיט גראפטער קאנטען ערווארטעט ווירד, דענן עס הערשט דא אונטען גראפטער וואססער-מאנגעל, אונטער דעם אונזערע סאלדאטען אונגעהייערע ליידען אויסצושטעהען האבען. איך מעלדעט מאן, דאס אין פערשידענען ארטען דיא שווארצען בלאט-טערן אונד אנדערע באזאנדערטיגע קראנקהייטען אויסגעבראכען זינד. מיט אינעם ווארטע: דאס זינד דא אונטען שלימאנדע אונד טריי-ריגע, זעהר טרייריגע פערהאלטנישען — איין פיר בטערליכער. בלוטיגער קריעג. איס מאן איהן ניכט ערווארטעט האט אינד דעס-סען באלדיגעס ענדע ליידער ניכט פראפעצייט ווערדען קאנען.

נייעסטעס אויס אללען לאנדערן.

*(איינע נייע רעדע שטאקער.) אין דער זאמסטאג-זיטצונג דעס אבגעארדנעטען הייזעס וכבוד שטאקער דיא אנטוואצען נעגען דיא יודען וויעדער אנגעפאכטן. ער האנטט נאס-לוך: ווענן אין דער אנטי-סעמיטישען בעוועגונג איפשרייטענגען פאר-ניעקאמטען זינד, זא וואהרהדן דיעוועלבען פאן דען יודען דערבייא בעגאנגען. ווי האט בען אונס מיט שווערעס הערצען צור אבווענדר נעגען דאס וועדעטהים עגשטשלאפפען, ווייל ווייר דאצו נערהאנגט וואהרהדן. דאס יודענטהום דריינגט אין אללע אונזערע פערהאלטנים אין; איף דען נימאנדען איזט דאס פערהאלטנים דער צאהל דער יודען צו דען כריסטען אין אייאל-לענד נראפטס. דיא יודען וואללען ניכט בלאס פערדענען, אונדערן הערשען, זא, מיינע הער-רען צור לינקען, נייפען אללעס אן, נור דען לעבען יודען דארף ניכט אין דער נעשעהען. האבען זיא אונס ניכט פיר דען נייא-שטעטענער סינאגאגע-בראנד פערנאטווארטלך נעמאכט? האבען זיא ניכט דיא הייטעגע נעגען אונס אנ-ניזיט? שטאקקער ערגאהרט דריא אללע פאן יידישען וואיבערען. דיא אונגעהייערע צינונג נאכטטן, אונד פארדרט דאנן אונס: יוואר-האבט אונשאן איזט עס. אונזער דולדזאמטס יידישטס פאטיערלאנד פיר דיא יודען-פערפאלגונגען אין וויסלאנד פערנאטווארטלך צו מאכטן. דאנאר יידישע יודען שטעהנען צו; דאס דיא דארטיגען יודען זעלבסט שלאד דנד. ווייר דנד מלדע אונד טאלע-אנס נעגען, (!) אנגיעקנגנען. דאס עס בראאט אונד רעכטשאפענע יודען אין אללע נ-ניכט. אבער ווייר וואללען אינן כריסטליכען שטאאטט בעהאלטען; ווייר וואללען דיא יודענ-עמאנציפאציאן ניכט ריקגאנגנ מאכטן, אבער ווייר וואללען דיא בעשראנקונג דעס יודענטהומס אין אונזערעס שיולווענען; כריסטליכע קינדער קאנגען פאן יודען ניכט עررצאנגען ווערדען. דער אומווידרנ פאללט דארף ניכט וויעדער פארקאם-מען. דאס אין יידישער רייטטער אינען כריסט-לינען אייד פיר אינגלטיג עررקלאר-מאכ. ווייר וואל-לען דען קאמפף אין פריעליכער וויייז פיהרען, זארנען זיא דאפיר, דאס דער קאמפף בעזאנ-דערס אייך דורך אהרע ברייטונגען אין דער זעל-בען וויייזע עגשפיהרט ווערדע. — אבנעאדנעטער ווירכאו אנטוואורטעטע פאללגעגרעס: דאס עס צו אייגער ווירכליכען הייטעגע נעקאממען איזט, וויא שולד דער רעגיערונג. פאס ריכטאצלער בים-מארק וויססע מאן ניכט, וויא אר צור זאכע שטע-הט. דיא יידישען מטבירגער האבען דאס רעכטט. דאס דיא רעגיערונג זיך איהרער אנגעהמען זאללי. נעגען דיא אינאריפאליכען בעריכטונגען אויף פערפאיינצעלטע וויאהנערער זאגט דער-נער, דאס עס אויך נעגנט פערלומפטע אריסטאק-קראטען נעבע, וועלכע אויך וואוכער טרייבען. (לעבהאפטע בייפאלל לינקס.) — מינסטער פוטטקאמער פרקלארט: דיא רעגיערונג קענגט אהרע פפלייכט פאללשטאנדיג; אן דען קרא-אללען האט זיא מיינע שולד. דיא רעגיערונג האט אללעס צור ערהאלטונג דעס פריעדענס גע-טהאן. זיא זוכטע דורך דיא פאלייציא דיא בע-וועגונג צו אונטערדריקען; מיטשאר איזט אין צווייטיידיגעס שווערט. אך פריי מיך, דאס ווייר דיא בעווייגונג אהנע נראפטס בלוט-פערגיסטען אין מאסטע נרעגענגן האבען דאלטען מאננען. — איישען ריכטער: איך ערהאלטע טאגליך דראה-בריעפע פאן אנט-סעמטען פאלגענדע אינ-האלטן: „דא אונד אללע יודען זינד דייף פיר דען גאלגען." אונטערצייכנט איזט דאס מאב-ווערק אים נאמען דעס קאיזערס, בימסמארקס אונד שטאמערס. (הייטערקייט.) דיא בעווייגונג ניממט איבערהייפט איינע זא האפטיגע ווענ-גונג אן, דאס איך דאנענען פראטעסטיריע. — מינסטער פוטטקאמער ניממט נאכמאלס דיא בעהאנדלונג אין שטיי, אום אב דייזעלבען זיך נייטראל צוגעבן דיא איפשרייטונגען פערהאלטן.

*(איינע יידישע פילגער-קארא-וואנע) אים בענגהאזי (נארד-אפריקא) ווירד געמעלדעט, דאס דאזעלבסט אלע יודען אין אים פערזוכטע קאממענדע, אים אבטע-צעהן מטגליעדערן בעשטעהענדע יידישע קא-ראוואנע איינגעטראפפען איזט, אים זיך אביר אלעקסאנדרייען אונד נאצצאא נאך יירושלים צו בעגעבען. בייא דען יודען אין נארד-אפריקא איזט עס נאמליך נאך הייטע עגרייך. דאס זיא אין קליינען גזעללשאפטען נאך דער הייליגען שטאדט יואנדערן, אום דאזעלבסט אפ דער דארט נאך אפרהאנדענען בוחל המערב צו בע-טען, זינד דיא מטגליעדער אינער זאלבען רייזע געזעללשאפט ארם, דאנן שיינן זיא עס אויך ניכט, דען וועג נאך יירושלים, ווענן מהנלוך, צו פיס צוריקצולעגען. אויך דייעזע מטגליעדען וואלל-אפהרער ווארען נאנזע ארמע לייטע, אונד זא נאצגען זיא צו פיס דורך טונס אונד טריאלס לאנגס דער קיסטע הין, אום נאך אריין הפרוטה צו נעלאנגען. דיא פיהרער האפפען דאס פסח-פעסט, דאס הייער אם 4. אפריל בעגינגט, שאן אין יירושלים פיערן צו קאנגען.

*(עגנטשאיידונגס פיר דיא שטיי-נער.) צוויא נעשיאיאנע, דיא זיינערצייט פא-טהאיינא שטיינער פיר שולדיג געשפראכען, ברסטאלאטר נ. ו. אונד הערר ז. אי. אי-בערגאבען דעס פערטהיידיגער דער קאטהאיינא שטיינער יע 300 גולדען פיר דיא פיינגעשפראי-בענגע.

*(רוסלאנד נעשולדיגט זיך.) דיא פראגער צייטונג „פאליטיק" מעלדעט, דער רוסישע באטשאפטער אין בערלין האט דעם פרוסען בימסמארק דאס לעבהאפטע בעדויערן דער רוסישען רעגיערונג איבער דיא מעגענדיגע אונד שפיעלדענען אייסערונגען שקאבעלעפפפ אים איסלאנדע איסנעשפראי-כען. פרוסס בימסמארק פגעטע אין אפסדרוקע זיינער בעפיעלגונג איבער דייעזע ערקלארונג דיא בעמערקונג בייא. ער גלייכע פארייסזעטצונ צו דירפען, דאס דער רוסישע; באטשאפטער אין דאס דיא רעגיערונג זיך איהרער אנגענהמען זאללי.

נייעסטע נאכרעטען.

(אויסגעצוגען אויס דעם אמטליכען בעריכט.)

אין דער זאמסטאג-זיטצונג דעס אבגעארדנעטען הייזעס וכבוד שטאקקער דיא אנטוואצען נעגען דיא יודען וויעדער אנגעפאכטן. ער האנטט נאס-לוך: ווענן אין דער אנטי-סעמיטישען בעוועגונג איפשרייטענגען פאר-ניעקאמטען זינד, זא וואהרהדן דיעוועלבען פאן דען יודען דערבייא בעגאנגען. ווי האט בען אונס מיט שווערעס הערצען צור אבווענדר נעגען דאס וועדעטהים עגשטשלאפפען, ווייל ווייר דאצו נערהאנגט וואהרהדן. דאס יודענטהום דריינגט אין אללע אונזערע פערהאלטנים אין; איף דען נימאנדען איזט דאס פערהאלטנים דער צאהל דער יודען צו דען כריסטען אין אייאל-לענד נראפטס. דיא יודען וואללען ניכט בלאס פערדענען, אונדערן הערשען, זא, מיינע הער-רען צור לינקען, נייפען אללעס אן, נור דען לעבען יודען דארף ניכט אין דער נעשעהען. האבען זיא אונס ניכט פיר דען נייא-שטעטענער סינאגאגע-בראנד פערנאטווארטלך נעמאכט? האבען זיא ניכט דיא הייטעגע נעגען אונס אנ-ניזיט? שטאקקער ערגאהרט דריא אללע פאן יידישען וואיבערען. דיא אונגעהייערע צינונג נאכטטן, אונד פארדרט דאנן אונס: יוואר-האבט אונשאן איזט עס. אונזער דולדזאמטס יידישטס פאטיערלאנד פיר דיא יודען-פערפאלגונגען אין וויסלאנד פערנאטווארטלך צו מאכטן. דאנאר יידישע יודען שטעהנען צו; דאס דיא דארטיגען יודען זעלבסט שלד דנד. ווייר דנד מלדע אונד טאלע-אנס נעגען, (!) אנגיעקנגנען. דאס עס בראאט אונד רעכטשאפענע יודען אין אללע ניכט. אבער ווייר וואללען אינן כריסטליכען שטאאטט בעהאלטען; ווייר וואללען דיא יודענ-עמאנציפאציאן ניכט ריקגאנגנ מאכטן, אבער ווייר וואללען דיא בעשראנקונג דעס יודענטהומס אין אונזערעס שיולווענען; כריסטליכע קינדער קאנגען פאן יודען ניכט עررצאנגען ווערדען. דער אומווידרנ פאללט דארף ניכט וויעדער פארקאם-מען. דאס אין יידישער ריכטער אינען כריסט-לינען אייד פיר אינגלטיג עررקלארט. ווייר וואל-לען דען קאמפף אין פריעליכער וויייז פיהרען, זארנען זיא דאפיר, דאס דער קאמפף בעזאנ-דערס אייך דורך אהרע ברייטונגען אין דער זעל-בען וויייזע עגשפיהרט ווערדע. — אבנעאדנעטער ווירכאו אנטוואורטעטע פאללגעגרעס: דאס עס צו אייגער ווירכליכען הייטעגע נעקאממען איזט, וויא שולד דער רעגיערונג. פאס ריכטאצלער בים-מארק וויססע מאן ניכט, וויא אר צור זאכע שטע-הט. דיא יידישען מטבירגער האבען דאס רעכטט.

קאמענעץ, שמערנקא אונד בעזאנדערס צאמאשין אונד לובלין זיך.

איינגעזענדעט.

געעהרטעסטער הערר רעדאקטער!

איך ערזוכע האפליכסט אום ווידעראיינגאהמע פאלגענדער צייל לן.

בעז"ה סדר ושנת וכל העם ראים את הקלות לפ"ק כ"ד יע"א.

איבער דיא פאם פיעטאפישען שטאנדפינקטע צו בעאוטהיילענדע ליעצען אונד צוילאסיגקייט איינגעוועזענע וועכענטליכע "המדריך", נאמלוך שטו-פענמאסג שקיצערטע ציזאממענשטעללונג פאן משנ, ברייתא וסיגיו לתנוך נערים, בעניממט דאס ווערק "חנוך לנער", יצא לאור בשנת תקס"ה בהסכמו גאוני יעדען צווייפעל.

פערנער איבער דיא ערעפפליכע פיסטעמא-טיזירונג דעם "המדריך" זוקלסט האבען בע-וואהרטע פאממט דאבבריגישע איטטרישאטן בהסכמות לבני המחברים נ"י זיך בעלאבענד איסנעשפיאבען.

בעגעלך יעדאך דער איינפהרונג הערצו-לאנדע גלייבט איך וואהל צו גונסטען ארמער צאנלענג איינען סוקקורס צו פינדען. האבע יע-דאך מיינע מיינונג אנדערער האהער געשפעלל-טען אונטערארדנעט (זיעהע נוממער 57 דיעזעס בלאטעס) אונד דאזעלבסט מיט הזיטיזונג אויף דאס ביישפיעל מרבני אטורה"ז הגאון בעל שע"ת זצ"ל לבני המחברים נ"י דיא אנדייטונג גענעבען, יא דיא הסכמה מהגאדק"ק פ"ב נ"י וכו"ב ניכט אויסער אכט צו לאסטען אונד אין זא פערנע פאסטיוטאם בייזיבעדאלטען.

ועתה אדוני בני המחברים נ"י! אל נא יקשו בעיניכם דברי קיומ בעעמסדברי"ר בל שמיסתם בו חלק הנדפס "מהמדריך" א' ר"ל בא ראה כמה גדולים נמוכי רוח לפני הב"ה וכו' שנא' לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה ידוה לרוח נחוה לפני בורא כל העולמים אב"ד. זו ברכת אביכם הנאמן

ה"ק פסח זינגער
מבודא.

לאסטע-צייטונגען פאם 22. פעבער:

פראג:	11	3	79	68	54
לעמבערג:	27	83	6	58	15
הערמאנגשטאדט:	48	45	48	65	49

פערענטווארטליכער רעדאקטער
יקותיא הלוי לעדערער.

צוכער של פסח.

דיא צוכערפאבריק אונגעראיינען

(אייזענבאהנ-שטאציאן אונגערן)
ערצייגט 3

אסטער - צוכער - ראפפינאדע

אונטער ריזוולעלער איפזוכט זיינער ערהרווירדען דעם הערען ראבבינערס

הייגריך פיסקא אין מאלאצקא.

איפטראגע איבערניממט דיא וואארענ-אבטהיי-לונג דער אנגלא-אסטערריכישען באנק אין ווייע אונד הערען פערטרעטער.

דיא נייעסטע ערפינדונג

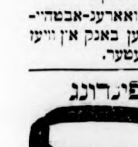

איזט דאס נאך פראפעסאר באגאנד אויס אמעריקא נייערבעסטעט עלאסטי-שע בהרוכבאנד פאן אל-לישעער. וואיזאהל פיר הער-רען אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער; זעלבעס איזט אהנע פעדערן אייגנעס נומסי קינסטליך קאנעשיר-אירט אונד דאס דען צוויעק, דאס עס זעלבסט דיא פער-אלטעסטען בריכע אין קרעצעסטער צייט אין דיא גליכע לאנגע ברינגט.

פ ר י י ז: איינפאכע פאן 6—7 גולדען. דאפ-פעלטע פאן 10—15 גולדען. פיר קינדער אום דיא האלפ-טע בילליגער.

נראפטס לאנגער אין מיטטעל-שפיצען. לופט-פאל-סטער, בעטטס-איינלאגען, נומסי-שפיימפפען אונד אל-לער נומי-וואארענ-אייטקעל. — בייא בריף-פאדערן בים-טע אנזוועגען, אב רעכטס, לינקס אדער דאפפעלט, זא אויך דיא ליבהייטער.

פאם בעשטעללונגען מיטטעלסט נאכנאהמע אום-געהענד בייא

MORITZ POLLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz Deákgasse.
Filiale: Königsgasse Nr. 8, neben dem Orzi'schen Hause.

וויכטיג פיר רעגאלינפאכטער!

טרעבער-עססענץ, סלייאאיטט-עססענץ, רום-עססענץ, לאנער-עססענץ אונד אללע ליקאר-עססענצען אונד אלע צור ערצייגונג פאן נייסטען געטראנקען איפ קאלטעס וויינע אהנע אפפאראטע

bei **Arnold Watterich, Budapest,**

Fabrikslager: Tabakgasse, vis-á-vis dem isr. Tempel

מאגיפ-ראאיאנס-בכבר אין אללען שפ-אבען גראפס. וויינקלאר-פיל פער, וויינבאקוויעסט. וויינ-פערמעהרונגס-עססענץ, וויינ-גייסט, עגטייערענגס-פיל פער. גלייצערין עטצ. צור וויינמאנ-פיפ-לאצ-יאן.

אנצייגע.

אן דיא עהרווירדיגען ראבבינאטע!

איך בעעהרע מיך היערמיט, דיא האפליכע אנצייגע אן מעכ"ת צו מאכען, דאס איך אקס אבטעער דעם מצות-באקהוויזעס דער עדת יראי ה' דפה איך מיט דעם פערשליסע דעם מצה בעקאנט-מעדלהס בעפרייט בין. איך ווערדע דא-הער בעשטרעבט זיין, זאיזאהל לעצטערעס אלס איך פערזיגע מצה שמורה למע"ת וויא אויך אנדערען מהדרין במצות ה' ביללינסטענס אונד פראפפעטעס צו לעפערן.

משה גאלדאארב פה ק"ק
בודאפעסט ע"א מאהרענ-
נאסטע נאמרא ז.

על אמיתת דברים אלו הנאמרים לעיל מעידים עלי בית דין צדק דקהל ארטהאדאקסען דפה בודאפעסט.

צוקער של פסח.

דיא האטצענ-פלאטצער צוקער-אפאריק-אכציענ-נעזעללשאפט אין האטצענ-פלאטצ (אסטערריכיש-שלעזיען) פערקויפט

צוקער של פסח

מיט צערטיפיקאטען (הכשר) זינגר פערזוויר דען דעם אבערראבבינערס העררן סימאן שרייבער אין קראקויא. בעשטעללונגען קאנגען געמאכט ווערדען בייא אונזערען אגענטען: העררן פאנין בירגערמייסטער אין בודאפעסט, וואיצנערבולוואר.

העררן ר. ליכטענגרען אין קאשוי"א.
" קארל הייפמאן אין גראסוואדיין.
" אסקאר מרעזיגר אין לעמבערג.
" יאזעף לוסנארטען אין קראקויא.
" אריגסט נאלד אין טרעפפיא.
" יולאיס פ-שטיינס זאהן אין בעלסיץ.
וואארענ-אבטהיילונג דער אנגלא-אסטערריכי-שען באנק אין ווין.

אדרעס ראטהס

הערדענ- אונד קאנאבענ-קליידער - נעזעללאנג בודאפעסט. לאנדשטראסע, קאלסקאסערנע וויז-א-וויס דעם ארצישען קאפפעהויזע.

עפפעזעהלט זיין וואהלאפפארטסע אלגער פאן הערבסט אונד ווינטער-אנזיגען זא איך קאנאבענ-קליידער (בלו חשש שעטנז) נאך נייעסטער אפאזון.

בעשטעללונגען נאך מאאס ווערדען בעגינגען 24 שטונדען (מיט אויסנאהמע פאן שבת אונד יו"ט) אנגעפערטיגט.

בודאפעסטער בארזענקורזע פאם 23. פעבער.

לאזע.	קר.	פל.	ווערטה-פאפיערע.		
1854 ער 4 פרעצענטיגע שטאאטסלאזע	—	118	אונגארישע גרונדענטלאזע 6%	—	—
1860 ער " " גאנצע לאזע	—	129	אונגארישע פאפיר-רענטע 5%	—	86
1860 ער " " פינפטעל	—	134	אונגארישע נידערענטארטענענ	50	96
1864 ער שטאאטסלאזע צו 100 גולדען	—	171	טעמעשער-באנאטער	—	96
1864 ער " " צו 50 " "	—	169	וויענערבריגישע	—	97
קרעדיטלאזע	—	175	גאליציער	—	102
ראנזי-ראזספיטאפפארטס-לאזע	50	117	בוקאוינער	50	100
אונגארישע טראמפען-לאזע צו 100 גולדען	—	112	אונגארישע אייזענבאהנ-אנלעהען	50	109
דעמבע האלבע צו 50 גולדען	—	111	וויענערבענע-אבלאזונגס-אבליאטאיענ	—	97
מהריסטהאל לאזע	—	109	אזסטרישע דער אונגארישען באנקענקע-		
וויענער קאסמאללאזע	—	122	דיס-אנשטאלטען צו 5% פערצענט	—	101
מריסטער לאזע צו 100 גולדען	—	127	דעמבע דער אונג. היפאטעק-באנק צו 5½%	—	101
קאסא רענטענשיינע	—	—	דעמבע אללגעמ. באנקענקרעדיט צו 5½%	50	100
פרינקלאזע	—	24	דעמבע צו 5 פרצענט	50	101
אונגבארוקער לאזע	50	23	דער אונגארישע-גאליציער	50	166
קלארי לאזע צו 40 גולדען	—	32	דער גראדטסבאנאן	50	169
קנעלעריטש לאזע " 10 "	50	17	אסטערריכישע קרעדיט-אקציען	—	285
קראקויער לאזע " 20 "	—	19	אונגארישע קרעדיט-אקציען	—	294
אפנער לאזע " 40 "	—	40	טערביש 3% אנלעהען	—	39
באלאסי לאזע " 40 "	—	35	נעלד-קורזע.		
רודאלפלאזע " 10 "	—	20	וילבער-אשיא	70	80
סאלם לאזע " 40 "	—	52	רוקאטען	61	5
וואראזדינער לאזע " 20 "	—	23	אסטערריכיש-אונגארישע 8-טולדענ-נאדר-		
סט. גענאלס לאזע " 20 "	50	48	שטיק (20 פ'אנזק)	53	—
סאאנטלוויער לאזע " 20 "	40	25	נאפאלעאנואר	75	—
וואלדשטיין לאזע " 20 "	—	—	דייטשע ריישסבאנקנאטען	58	60
ווינדישגראצלאזע " 20 "	—	—	20 מארק-שטיקע	11	69
לאיכאבאי לאזע " 20 "	50	23	רוסישע פאפיערגעלד	1	23

פרוכטפרייזע דער קארנהאללע פאם 23. פעבער.

	פרוכטע	קלאפטער פאן 100 קילאגראם		פרוכטע	קלאפטער פאן 100 קילאגראם	
אלט אונגארן		—	—		—	—
	קארן אלט	72	9.10—8.80		74	—
	נייסטע מאלץ	64	10.50—9.40		75	11.75—11.85
	נייסטע שוטטער	62	7.70—7.50		76	11.90—11.95
	האפער	40	7.95—7.55		77	12.—12.10
	קוקורוץ באנאטער	75	7.35—7.30		78	12.15—12.25
	אדערער	73	7.25—7.20		79	12.30—12.40
	הירזע ראטע.	—	6.15—5.90		80	12.45—12.50
אונגארן-בכבר	וויינען	פער פיהיאהר	12.10	אונגארן-בכבר	75	12.15—12.20
	"	"	11.28		76	12.25—12.30
	"	"	—.—		77	12.35—12.45
	קוקורוץ	" מאי-יוני.	7.30		78	12.50—12.60
	נייסטע	"	—.—		79	12.65—12.70
	האפער	"	—.—		80	12.75—12.80
	"	" פיהיאהר	8.35			
	רעסט	"	—.—			
				אונגארן	75	12.35—12.40
					76	12.45—12.55
					77	12.60—12.70
					78	12.75—12.85
					79	12.90—12.95
					80	13.—13.05
					75	12.25—12.30
					76	12.35—12.45
					77	12.50—12.60
					78	12.65—12.75
					79	12.80—12.85
					80	12.90—12.95

הילזענפרוכטע	פאן	ביז
פיאלען	9.50	10.50
צוויעבלען אונד	12.—	18.—
לינזען	18.—	18.—
ערבזען	9.25	11.—
וויזיקבוין אומפט זאק	10.25	10.50
נאפאלעאנואר 34 פל. בלוי	39.—	40.—
האנזאאטען	8.50	9.—

פרוכטפרייז פון 100 קילאגראם.

האר-שפיריטוס 31½%, 31% קר.
שפיריטוס, פרומענטענווין, 33½%, 35 קר.

Herausgeber und verantw. Redakteur: Carl Ledecer.

Druck von Emerich Bartalits. Budapest, VIII., Esterházygasse Nr. 12.

וואנדעט: 2 מאנ., פאם 75. דעניטמנטע: שווער פעריוואנדעט: 4 מאנ.

ליוט דעמזעלבען טעלעגראממע האטטע דער אבערסט אר־לאו אם 21. דיעזעס אבענדס גע־מעלדעט: דאס גראם אינזערער טרופפען לא־גערט זיט מוטאג איף דער האהע פאן גולא־ביטש, זיד־וועסטליך פאן דעם ראנאי־זאטטער. דיא אישטאפטען אנגעראפפען, דיא טרופ־פע איף דער צעריגא־האהע עגטזזנדעטע אינג אבטהיילונג מיט פאנצנדיגען נעגען וואראלאשאר־טע, אם זיד, פאללס זיעלבע אונבעזעצטע ווארע, דארט זאפארט אינצווריכטען. וואראלאשאר־טע וואיאהל אלס קרעבעלזיינא־האן וואורדען פאן רעזוילזיאנארען בעזעטצט געפונדען.

איף דער פלאבע פאן מאליעוא־ראזוזן וואורדע דאס האלב־באטאלליאן אויס דען דאר־טיגען דייזערן פאן דען בעזואהנערן בעשאפפען. דער איפארדערליכע ארט וואורדע בעזעטצטע. אבערסט אר־לאו דיספאנירטע נאך אינע האלב־באטטעריע אויף קרעבעלזיינא אונד נאכטעטע מיט דעם רעסטע ביא דאבראאפאליע. אינזערער־זייטס קיינע פעריוסטע. דיא דעם גענגערס קאנג־טען ניכט פעסטגעשטעללט ווערדען. דאס וויעד־טער איזט ווארה אונגינסטיג, נעבעל אונד דיכטע שנעע־נעשטאבער.

דיא קאלאנגע סעמוכיטיט טראף איף דעם מארשט נעגען יואיא־פלאנינא איף אין ביא דער הערטעשדרעג דייטטערינג. פאללקאממען אינפאנטריע נעבעיט אונד וואר נעגעיאנ־גען. דען פאראמארש אינגיטשטעללטען. דיא 13־טע טרופפע־דיוזיזאן מידדעט פאם 23־טען דייעזעס אבענדס: דיא קאלאנגע דעס אבערסטען האאז איזט אם 22. ביא גלאיאאטצעיא איף בייל־פיג 600 רעיוואלזיאנארע נעשאפען, וועלבע אן בייקע דאס אייפערן דעס נאיענגאא־פלוסס זעהר שואר־קע שטעללונגען בעזעטצט הילבען, אים פונף אדער נאכטטאגס ווארען דיא רעיוואלזיאנארע אן בייקען אייפערן נעיואפען. דיא אישטאפטען אנד אבענדס אם 22 ביא גלאיאאטצעיא איף בייל־פיג 600 רעיוואלזיאנארע נעשאפען, וועלבע אן בייקע דאס אייפערן דעס נאיענג

ווען זיך דער אַסטערייַיש-אונגאַרישן רעגי־רונג געגענאַיבער עבענזאַ צו אַ־סערן אַנגאַוועזנדן וואַרדען דיא. דאַאָן אַהער מאַן פּיילך ביז דייטש ניכסט פּערנאַמען. וויא זעהר מאַן אין בערלין אַיבער שקאַבעלעפּפּס אַיינגעקומען איז, לאַסט דאָס אַרגאַן ביסמאַרקס, דיא „נאַרד־דייטשע אַלגעמיינע צייטונג“ מער־קען. דיא דען אַרטיקעל דער „גאַוואָיִע וועדעמע“ איבער דיא בערלינער דערעדע דעם ענגערעלס שקאַבעלעפּפּ רעפּאַרטיַרט אונד הערפּאַרבעט, דאַס דער אַרטיקעל פּאַן דעם אַרגאַן דעם רוסי־שען מיניסטערס דעם אינגערן נראַף אינגאַטיעפּפּ געבראַכט וועדרע, וואַס אים זיא אַיפּפאַללענדער זיא. אַלס דער אַרטיקעל אין זיינען אומשטורצ־טענדענצען זיך אייך נעגען דען רוסישן קאַזער־טהום ריכטט, זיינען שקאַבעלעפּפּ דיא רוסען דייטשער אבשטאַממונג אַלס פּיינדע רוסלאַנדס בעצייכנעט, זאָ וויססט יעדער, דאַס דאַצו אין ערסטער לייניע דיא קאַזעריליכע רעגיערונג גע־רעכנעט וועדרט.

• (אויס לאָנדאָן) ווירד געמעלדעט: דיא 350 רוסישען יודען, וועלכע אין ווייטראַאָאָ אַלאַנגשען, זיצד נון נאָך פּילאַדעלפּיאַ (אַמעריי־קאַ) אבגעזונדערט. דער הלפּס־אַמט צור אינ־טערשטוצונג דער רוסישען יודען האַט בערייטס דיא האַלטע פּאַן אינער האַלבען מילליאָן גולדען ערריכט. — זאַממטליכע שטודענטען ענגלאַנדס אונטערצייכנעטען אינע אַדרעסע אַן דען לאָנ־דאַנער אבערבאַבבינער ד״ר. אַהלער, אין וועל־כער דיא אַדרען אבשיא נעגען דיא אַן דען יודען אין רוסלאַנד פּערדאַמט־ווערדען. — אַם 22. דעזעמבער מיט

פּאָלליעטאָן.

יודא אונד ראָם.

(19-טע פּאָרטזעטצונג.)

קוים האַטטען דיא נאַסטע פּאַרטיי גענאָממען, זיא מיאַט איין מיוסס נעשוואַרצטער נאַקטער קאַכען דיר־אין אונד פּיר־טע אינען טאַגען אין שיעלכען בעזיג־נונגען איז. דאַן מיאַטטען דיא שוואַרצען קאַכען פּאַר דיא נאַסטע אונד נאַסטען אינען עס מאַרלע שעיזיי־רעסטע אַן, וויא דיא דאַס אַמטיש פּאַלל זיינען מאַרטען פּאַרזיעטמען פּפלנטזען. דיא נאַסטע וויאַרען פּאַר שיין־קען דיא וואַלאַהסס אונד ווייא־טעטען אין יעדעס אי־נעגוליכע דען שאַד. דא מיאַט דער אַמטיש קאַיזער אַאַמטיאַן דערין, לאַנגאַס אונד פּיינלעכען שעטטעס. אויף יר לייס זיך נידעריר, לייס זיך דיא שטיזע־רעסטע ריינען, אַס דאַאָאַן אונד שפּיר:

״יאַ, מיינע פּיינדע. דיא אבגעשיעדענען מיססען זיך מיט דען שפּיזיע־רעסטען בעזיגנען, וועלכע רעסטע וועד אין קאָמבאַרעס מאַכל פּיר דיא שאַטטען, דיא צום אָרקוס אין דיא האַללע הינאַבפאַהרען. וויססטע אונד דענקטע דאַראַן, דאַס עס אין יעדעס געשיעהנליך אין מיינער מאַכט שטעהט. אויף אויף דען וועג, דער צום אָרקוס אין דיא האַללע הינאַבפאַהרט. צו זינדען, אויף דיעזע פּאַן דיעזע מאַכט נאַכבייר מאַכטן, זינגען יעדען, דער פּון אונאַס, אַן מיינער נאַכשטאַב־מאַכט צו צייטען, מיינע מאַכט אין אַלייר דער דעם יוסיעטר, אונד אויך דער וועדרע מיט מיינען דאַנגער־קיילען יעדען צוישטעטטערן, דער פּון וואונס זינגען מיך דיך אויפּשלעדרען.״ —

דער קאַיזער נעהאָם זיך אונד דיא נאַסטע דורכשען צו אירער איבערבייטונג נאַך דייטש נעדען. אַס אנדערן מאַג עדישען ביא יעדעס פּאַן איהנען דער שקלאַווע, דער אין בערדינס האַאַסטע, דיין נעוואַשען אונד שטיי־דעס: ער האַאַסטע דיא וולבערינגען שלייסטל אונד דען וולבערינגען בעכער. דיא דער נאַסט ביא יעניר שטייי־לינען מאַרלעיס בעגעגנען האַאַסטע, מיטטעכטאַס. דיעזע וולבערינגען שלייסטל אונד דער שקלאַווע, דער דיא איבערבראַכטע, וואַרען איין נעשענק דעם קאַיזער. אַלס איינע עגעשאַרענגע פּיר דיא איבערשאַאַרענגען שעקען.

* * *

אַלס דיא אַבבינען אין דאָס אַנאַמען, דער־שטע דאַרס נאַיאַסר פּפּסס־יובל. קאַיזער דאַאַיזאַר האַאַסטע דיא קאַשאַלאַיזשען דעפּפּס־קאַפּפּפּ אין דאָס איינגע־פּוהרט. ביא דיעזען אַלאַלטען נעדרעסט צו עהרען דער נאַפּפּאַהרטשען פּאַרזעטאַנגען ווערדען, דרינגען דיא אַפּפּסע נעוויהרטעס וואַרען; שאַאַפּפּ דעפּפּסען וואַר פּון דער קאַי־זער נעבלעבט, דער דען נעגענשטאַנד דער דיפּלאָמאַטיש בעלעהרט.

דיא בעפּפּסען דיכטער יעגנער צייט: מאַרציאַל, שטאַ־ציאָס אונד בריינקפּלייאַן אבגעבאַפּפּן דען אין אינגע־שוטצגלייכען לאַבעס־עיהנגונגען, דער קאַיזער פּיהרטע דאַביא דען אַפּפּיזיר, מיט איינער נאַלדענען קראָנע אונד אינגעס פּוהרטי־קליידע נעשמיקט, אומעבגען פּאַן פּרעסטערן אין גלייכעס שטוק. אַן פּערפּאַהלטע עס דיא פּייטע, וועלכע אין קראָנענע פּאַן נאַלדענעס איינגעלוויכ בעשאַנדען.

וואַהרענד דאַס פּאַלל יובעלטע, דיא מאַלאַהנען דעם פּייטענבינען אינפּעראַטאָר צוויטבען, האַטטען זיך שריי־קען אונד אנגעס דער סענאַאַרען אונד דער עדעלען פּאַ־מיליען אַס בעגאַבען. אונטער דער נעשטאַנדען פּאַר־וואַרען אונד דיא עדעלסטען, בעסטען אונד גאַ־נעלסטען בייגעדער דער שאַרפּ אנגעלאַגט אונד הוי־

פּאָלליעטאָן.

נעריכטעט. דיא אַיינגעראַנגערטען אַפּפּעדר דער נייי־דען אַרקוס דער אַיינגען וואַרען דורך אירע שטעל־לונג וויא דורך דען הוף אירער מונטער גלייך אויסגע־צייכנעטע מאַנטער. דערגלייכען לעגעגאַ, אירלעגס רעסטקוס אונד אלוטוריאַנס פּריסקוס. דיא בוידען עי־סטערן וואַרען אונגלאַנג. לאַנגעראַשען אויף מאַנגער נעמאַכט צו האַבען. דיא דעם קאַיזער מיטלעבען וואַרען; דער דייטשע אַלטעס אין נעדרעס פּיעאַסטס האַבען, אין אַלטען דיא אַיינגעלעגען אין דיא מיטגעגען דעם קאַיזערס פּאַן דיעזער עגעמאַהלין בעמאַנדען.

דיא קאַיזערין וואַר אַבגעלוי אַיינעס אונטשטלינען פּיעראַלטעסטעס מיט אַיינעס מאַנצעער נאַמענס אַריי־דען נאַכען אין בעזיאַנדערעס, אינבעריהמטס וואַרדען. דער קאַיזער האַאַסטע דען מאַנצער אויף אַפּפּענס־לינער שטאַאַסע ערמאַהדען לאַסטען אונד אַלס דיא בע־וואַנדערער אין פּיעדערער דעס שאַנען מאַנצעס דיא פּאַן דיענס בלוטס בעפּלעקטען שאַאַטטע מיט בלוטען בעשטאַרטען, וואַרדען דיא עיניגסטען אונד צום שאַרע פּיעראַטהרלוס. דיא אונגאַטטיע נעמאַהלין אַר דיא אַיבראַנגונג נעשיקס וואַרדען; אַבער אַאַמטיאַן אַנגעגע דיא טרעגונג פּאַן אירר נכט עשאַנגען אונד האַאַטטע דיא וויעדער צו זיך בעוויסט אונד דיא, וויא אין דעם בעטעפּפּנדער דעקעטע הייסט, זיינגס „הייליגען פּוהל־וואַנד“ צוריקגעגעבען.

מאַן קאַנן זיך דענקען, דאַס דייטע פּאַרגאַנגע דען שפּאַאַסס דער אַיינגעראַהמטען פּריסקוס. אין וואַר אַיינע אַאַטטיע עשעטיגונג אונד אלוטוריאַנס פּריסקוס וואַר בע־שלוטגס, דער פּיעראַאַסטער דערעלבען צו זין, דיא דייא אַנגעלאַאַנגס מאַנצער וואַרדדען צום מאַרע פּיע־אוטטיילס אונד אַן אַפּפּענפּלייכע סענאַטס־וואַנגען אים בייזיין דעם קאַיזערס. דער זיך אַן אירער מאַרעס־קוווא־

מאַן עדישען ביא יעדעס פּאַן איהנען דער שקלאַווע, דער אין בערדינס האַאַסטע, דיין נעוואַשען אונד שטיי־דעס: ער האַאַסטע דיא וולבערינגען שלייסטל אונד דען וולבערינגען בעכער. דיא דער נאַסט ביא יעניר שטייי־לינען מאַרלעיס בעגעגנען האַאַסטע, מיטטעכטאַס. דער וולבערינגען שלייסטל אונד דער שקלאַווע, דער דיא איבערבראַכטע, וואַרען איין נעשענק דעם קאַיזערס. אַלס איינע עגעשאַרענגע פּיר דיא איבערשאַאַרענגען שעקען.

* * *

אַלס דיא אַבבינען אין דאָס אַנאַמען, דער־שטע דאַרס נאַיאַסר פּפּסס־יובל. קאַיזער דאַאַיזאַר האַאַסטע דיא קאַשאַלאַיזשען דעפּפּס־קאַפּפּפּ אין דאָס איינגע־פּוהרט. ביא דיעזען אַלאַלטען נעדרעסט צו עהרען דער נאַפּפּאַהרטשען פּאַרזעטאַנגען ווערדען, דרינגען דיא אַפּפּסע נעוויהרטעס וואַרען; שאַאַפּפּ דעפּפּסען וואַר פּון דער קאַי־זער נעבלעבט, דער דען נעגענשטאַנד דער דיפּלאָמאַטיש בעלעהרט.

דיא בעפּפּסען דיכטער יעגנער צייט: מאַרציאַל, שטאַ־ציאָס אונד בריינקפּלייאַן אבגעבאַפּפּן דען אין אינגע־שוטצגלייכען לאַבעס־עיהנגונגען, דער קאַיזער פּיהרטע דאַביא דען אַפּפּיזיר, מיט איינער נאַלדענען קראָנע אונד אינגעס פּוהרטי־קליידע נעשמיקט, אומעבגען פּאַן פּרעסטערן אין גלייכעס שטוק. אַן פּערפּאַהלטע עס דיא פּייטע, וועלכע אין קראָנענע פּאַן נאַלדענעס אינגעלוויכ בעשאַנדען.

וואַהרענד דאַס פּאַלל יובעלטע, דיא מאַלאַהנען דעם פּייטענבינען אינפּעראַטאָר צוויטבען, האַטטען זיך שריי־קען אונד אנגעס דער סענאַאַרען אונד דער עדעלען פּאַ־מיליען אַס בעגאַבען. אונטער דער נעשטאַנדען פּאַר־וואַרען אונד דיא עדעלסטען, בעסטען אונד גאַנעלסטען בייגעדער דער שאַרפּ אנגעלאַגט אונד הוי־

פּאָלליעטאָן.

נעריכטעט. דיא אַיינגעראַנגערטען אַפּפּעדר דער נייי־דען אַרקוס דער אַיינגען וואַרען דורך אירע שטעל־לונג וויא דורך דען הוף אירער מונטער גלייך אויסגע־צייכנעטע מאַנטער. דערגלייכען לעגעגאַ, אירלעגס רעסטקוס אונד אלוטוריאַנס פּריסקוס. דיא בוידען עי־סטערן וואַרען אַנגלאַנג. לאַנגעראַשען אויף מאַנגער נעמאַכט צו האַבען. דיא דעם קאַיזער מיטלעבען וואַרען; דער דייטשע אַלטעס אין נעדרעס פּיעאַסטס האַבען, אין אַלטען דיא אַיינגעלעגען אין דיא מיטגעגען דעם קאַיזערס פּאַן דיעזער עגעמאַהלין בעמאַנדען.

דיא קאַיזערין וואַר אַבגעלוי אַיינעס אונטשטלינען פּיעראַלטעסטעס מיט אַיינעס מאַנצעער נאַמענס אַריי־דען נאַכען אין בעזיאַנדערעס, אינבעריהמטס וואַרדדען. דער קאַיזער האַאַסטע דען מאַנצער אויף אַפּפּענס־לינער שטאַאַסע ערמאַהדען לאַסטען אונד אַלס דיא בע־וואַנדערער אין פּיעדערער דעס שאַנען מאַנצעס דיא פּאַן דיענס בלוטס בעפּלעקטען שאַאַטטע מיט בלוטען בעשטאַרטען, וואַרדדען דיא עיניגסטען אונד צום שאַרע פּיעראַטהרלוס. דיא אונגאַטטיע נעמאַהלין אַר דיא אַיבראַנגונג נעשיקס וואַרדדען; אַבער אַאַמטיאַן אַנגעגע דיא טרעגונג פּאַן אירר נכט עשאַנגען אונד האַאַטטע דיא וויעדער צו זיך בעוויסט אונד דיא, וויא אין דעם בעטעפּפּנדער דעקעטע הייסט, זיינגס „הייליגען פּוהל־וואַנד“ צוריקגעגעבען.

מאַן קאַנן זיך דענקען, דאַס דייטע פּאַרגאַנגע דען שפּאַאַסס דער אַיינגעראַהמטען פּריסקוס. אין וואַר אַיינע אַאַטטיע עשעטיגונג אונד אלוטוריאַנס פּריסקוס וואַר בע־שלוטגס, דער פּיעראַאַסטער דערעלבען צו זין, דיא דייא אַנגעלאַאַנגס מאַנצער וואַרדדען צום מאַרע פּיע־אוטטיילס אונד אַן אַפּפּענפּלייכע סענאַטס־וואַנגען אים בייזיין דעם קאַיזערס. דער זיך אַן אירער מאַרעס־קוווא־